

دنیای علی بابا

چگونه یک شرکت چینی
تجارت جهانی را متحول کرد

پورتر ادیسمون
ترجمه: کژوان آبیهشت

کتاب کوچه

فهرست

پیشگفتار

آدم درست، در جای درست و در زمان درست!

فصل
اول

بوم!

فصل
دو

ورشکستگی!

فصل
سه

متخصصان خارجی

فصل
چهار

غار علی‌بابا

فصل
پنجم

دور دنیا با چک

فصل
ششم

لیزخوردن پای علی‌بابا

فصل
هفتم

بازگشت به چین

فصل
هشتم

آخرین مرد مقاوم

فصل
نه

قفل‌شدنگی

فصل
ده

نبرد با ای‌بی	فصل بازده	۱۱۱
گوگلی‌ها	فصل دوازده	۱۲۵
تمساح در رود یانگتسه	فصل سیزده	۱۳۷
خط تماس مستقیم ای‌بی-علی‌بابا	فصل چهارده	۱۴۹
یاهو!	فصل پانزده	۱۶۳
قراردادی که در جهان صدا کرد!	فصل شانزده	۱۷۷
جنگ موتورهای جست‌وجوی چینی	فصل هفده	۱۹۷
خدمات رایگان که نشد طرح تجاری	فصل هجده	۲۰۷
علی‌مانیا	فصل نوزده	۲۱۷
رفتن از علی‌بابا	فصل بیست	۲۲۳
زمستان	فصل بیست و یک	۲۳۱
بهار	فصل بیست و دو	۲۳۷
جهان علی‌بابا	فصل بیست و سه	۲۴۵
چهل درس علی‌بابا	فصل بیست و چهار	۲۷۵

آدم درست، در جای درست و در زمان درست!

همین که توی صندلی عقب تاکسی خزیدم، راننده، تاکسی متر را به کار انداخت. رو به من برگشت و گفت: «خب، مقصدتون کجاست؟»

- جاده ونسان^۱. دفتر مرکزی علی‌بابا.

کمی خیابان‌های هانگژو^۲ را گز کردیم و از کنار چند ساختمان دردست احداث، چندین مغازه و دریاچهٔ غربی^۳ شهر رد شدیم. در این موقع راننده سر بحث را باز کرد.

- شما تو علی‌بابا کار می‌کنین؟

گفتم: «بله! سال ۲۰۰۰ بود که وارد شرکت شدم. شش سالی می‌شه که اونجا مشغولم.»

- خداوکیلی؟ نمی‌دونستم علی‌بابا کارمند خارجی هم داره. چی شد تصمیم گرفتین واسه یه شرکت چینی کار کنین؟

- با خودم فکر کردم خیلی جذاب تره که بخوای یه شرکت چینی را در سطح بین‌المللی مطرح کنی، تا اینکه یه شرکت خارجی را وارد چین کنی. چالش هیجان‌انگیزیه.

راننده اندکی مکث کرد و باز ادامه داد:

جک در روز ۱۰ سپتامبر سال ۱۹۶۴، درست دو سال پیش از انقلاب فرهنگی مائو^۵ به دنیا آمد. بدون شک، آشوب سیاسی سال‌های ۱۹۶۶ تا ۱۹۷۶ کودکی جک را شکل داد. در این دوران، روش فکران، هنرمندان و سرمایه‌داران دائمًا مورد هجوم نبرد طبقاتی قرار می‌گرفتند. جک، نوه یک ملاک و فرزندی که نوازندهٔ پینگ‌تن^۶ بود. برهمین اساس، او از منظر کمونیست‌ها در طرف اشتباه تاریخ قرار داشت؛ درنتیجه هم‌کلاسی‌های جک به او روز می‌گفتند و دعواهای مکرر او، در مدرسه و نزد والدینش برایش مشکل‌ساز می‌شد.

شاید به عنوان نوعی مفر، جک اوقات فراغت خود را وقف مطالعه رمان‌های رزمی کاری می‌کرد. او مطالعه‌اش را با آثار کلاسیک چینی شروع کرد و بعد به مطالعه آثار لوئیس چا^۷ پرداخت. رمان‌های ووژیای^۸ او که ترکیبی از رزمی کاری و دلاوری بودند، داستان جنگجویان شرافتمندی را روایت می‌کردند که با بهره‌مندی از هوش سرشارشان و نه زور بازویشان، از مردم معمولی و زیردستانشان دربرابر دشمنان قدرتمندتر از خود دفاع می‌کردند. احتمالاً جک، به مدد داستان‌های رزمی کاری توانست بر اولین ویژگی خود که توجه همه را جلب می‌کند، فائق بیاید: ظاهرش. جثهٔ ریزه‌میزهٔ جک که در رسانه‌ها می‌گویند شرورانه و موذیانه به نظر می‌رسد، باعث شده که همیشه ناخواسته مورد توجه قرار بگیرد و استهزا شود. حتی گاهی اعضای خانواده‌اش هم سربه‌سر او می‌گذاشتند و ریقو صدایش می‌زدند. می‌گویند پدرش وقتی می‌خواسته سه فرزنش را معرفی کند می‌گفته: «و این یکی را تو آشغالدونی پیدا کردیم.»

ممکن است فکر کنید مسخره کردن ظاهر یک جوان و زورگفتن به او، اعتماد به نفسش را نابود می‌کند؛ اما این کارها جک را قادرمند کرد. زمانی که بعد از مرگ مائو، مرزهای چین باز شدند، خارجی‌ها کم کم به هوانگژو،

5. Mao

6. Pingtan هنری یومی که ترکیبی از نوختن موسیقی و داستان سرایی است

7. Louis Cha

8. Wuxia

- راستش جک ما^۹ را می‌شناسم. تو دبستان، هم‌مدرسه‌ای و هم‌کلاس بودیم. خیلی باهش در تماسی؟ - آره. دائم باهم کار می‌کنیم. باهش به خیلی از کشورای دنیا سفر کردم. راننده پرسید: «می‌خواین بدونین چی شد که جک ما به اینجا یی رسید که الان هست؟» خیلی هم مشتاق نبودم بدانم راننده می‌خواهد به چه برسد؛ ولی گذاشت حرفش را ادامه دهد.

- چون خوش‌شانسه آقا. سر وقت درست، سر جای درست بود. برای منی که تمام تلاش‌های بی‌دریغ جک و تیمش را برای ساخت علی‌بابا دیده بودم، سخت بود که در برابر این گفته حالت تدافعی نگیرم. با خودم فکر کردم، اگر برای تأسیس بزرگ‌ترین شرکت تجارت الکترونیک چن فقط لازم بود که در زمان درست در جای درست باشی، پس چرا بقیه ۱,۳ میلیارد جمعیت چین هنگام ورود اینترنت به کشورشان این موقعیت را ندیدند و از آن بهره نبردند؟ تازه مگر نه اینکه راننده و جک هر دو در یک شهر هم‌کلاس بوده‌اند، پس آیا راننده در زمان درست بوده است؟ با تمام این اوصاف سکوت پیشه کردم؛ چون نتیجه‌های در بحث با راننده نمی‌دیدم. بله، جک در زمان درست در مکان درست بود؛ اما در ظاهر، صلاحیت میلیون‌ها نفر برای تأسیس یک تجارت الکترونیک، به مراتب بیشتر از یک معلم اهل هانگ‌ژو بود که دو بار هم در آزمون ورودی کالج رد شده بود. با وجود این، جک تنها کسی بود که از فرصت استفاده کرد. او آدم درست، در مکان درست و در زمان درست بود.

خوب حالا چرا جک، چه چیزی او را متمایز می‌کرد، انگیزه‌اش چه بود؟ پیش از تأسیس علی‌بابا، پاسخ این پرسش‌ها در زندگی جک وجود داشت. من داستان زندگی او را طی سالیان و بسیار جسته و گریخته شنیده‌ام.